

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 60 coroane. — Pe șase luni 30 coroane. — Pe trei luni 15 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoeală

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Nr. 7452 Bis.

CONCURS

Din fundațiunea Dr. Absolon Todea sunt vacante 2 stipendii de câte 250 coroane, pentru a căror conferire se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul «Telegraful Român».

Cererile de concurs sunt a se înainta la Consistorul arhidiecezan, însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu școlar.
3. Testimoniu de paupertate.
4. Alte eventuale documente recomandatoare.

Cererile întrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 3 Octomvrie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Program de lucru

XIII

Odinioară erau podoaba bisericeii. Din tagma aceasta au eșit cei mai renumiți sfinți părinți, bărbați luminați ai bisericeii lui Christos.

În sinoadele ecumenice, de pre scaunele de patriarhi, în discuțiuni dogmatice, în combaterea eresurilor călugării renumiți ai veacurilor prime au stat în fruntea bisericeii, și ei au mântuit adevărata credință.

Încă în veacurile prime ale creștinismului întâlnim bărbați evlavioși mai ales în părțile orientale, cari și-au dedicat viața întregă mântuirii sufletului.

Asemenea bărbați nu se mulțamiau numai cu aceea, de a avea viață morală, și a păzi tot cea ce cere evangelia dela creștin, ci ca să strălucească și mai tare în virtuți creștinești, și se fie neimpedecați de grijile lumești în faptele bune, conțenplând și meditând despre lucrurile sfinte, și mai ales ale omului aici pe pământ și în cealaltă viață, și au ales viață singuratică și retrasă de sgomotul lumii.

Deviza acestora a fost învățătura din sfânta evanghelie: «De vrei să fii desăvârșit, mergi și-ți vinde averile, și le dă săracilor, și vină după mine».

Așa și-a luat începutul viața monahală, din care s'a dezvoltat viața în mănăstiri.

Mănăstirile a fost locul unde oamenii s'au putut dedica contemplațiunii religioase, unde au aflat încă și mângăiere cei cercați în lume.

În mănăstiri s'au cultivat științele, în mănăstiri s'a cultivat arta și în timpul din urmă din mănăstiri s'a cultivat și s'au dezvoltat instituțiunile de caritate.

Azi mănăstirile sunt locuri, unde se adăpostesc cei bolnavi, ele sunt institute pentru neputincioși, pentru toți cei ce sunt avisați la mila și la ajutorul altora.

Această ideală stare a umanității a idealismului o conțemplăm noi, când vorbim de mănăstiri în lumina zilelor noastre.

Chiar și numai din acest punct de vedere judecând lucrurile, avem nevoie de a reforma vieța din mănăstirile noastre.

În lumina istoriei conțemplete mănăstirile, ele sunt leagănul întregii vieții noastre bisericești.

În mănăstiri s'a dezvoltat cultul nostru bisericesc, în mănăstiri s'a perfecționat el. În mănăstiri s'au tradus, în mănăstiri s'au tipărit cărțile noastre bisericești, aici s'a dezvoltat adevărata vieță creștinească, ele au fost școala, din care s'au dezvoltat școalele creștine în primele 4 veacuri ale creștinismului, în ele s'a cultivat știința teologică, arta zugrăvitului, oratoria, formarea de caractere creștinești, cântările, tipicul, rânduiele bisericești, cu un cuvânt, binecuvântarea lor în revărsat asupra bisericeii în toate manifestările ei.

Vieța de azi cere, ca să se deschidă porțile mănăstirilor pentru alte trebuințe ale vieții omeniești.

Răsboiul acesta cumplit ne-a arătat câtă nevoie avem de oameni, cari să întindă mână de ajutoriu în nenorociri.

Mănăstirile noastre vor deschide larg porțile spre a deveni azile pentru copii, pentru orfanii celor căzuți în răsboiu, pentru nenorocii ești zdrobiți din răsboiu sufletește, zdrobiți trupește, în mănăstirile noastre vom da instrucția cum să îngrijim pre cei bolnavi și nenorociți, cum să fim în ajutoriu omeniei în casuri de boale, ele vor fi locuri pentru școale la toate trebuințele omeniei, așa cum fac celelalte biserici și confesiuni.

Vieța sufletească a preoțimeii noastre se va cultiva aici, și ele vor fi loc de adăpost și refugiu pentru cei ce vor fugi din lume spre a afla mângăiere și odihnă.

Ele vor fi locul, unde se vor crește cei ce se vor dedica în serviciul celor neputincioși: orfelinate, ospicii de caritate, spital, azil de copii, azil de orfani, azil pentru cei bătrâni și neputincioși, și școală pentru cei ce dau ajutoriu în diferitele sanatorii.

Și în acest complex de chemări mănăstirile vor rămânea pentru toate timpurile cu meniția ce o au avut dela în-

ceputul întemeierii lor în tot cursul veacurilor, ele vor fi școale pentru creșterea tinerimeii de ambele sexe.

Biserica voiește se rămână credincioasă și în statul modern misiunii sale de căpetenie, se crească tinerimea în frica lui Dumnezeu care este începutul înțelepciunii.

Mănăstirile de ambele sexe și cele de bărbați și cele de femei vor susținea școale, școale organizate după toate cerințele științei moderne, cum fac și alte confesiuni și în școalele acestea vor afla creșterea cuvenită pruncii poporului nostru.

În modul acesta vor contribui aceste instituțiuni la luminarea poporului, și la conducerea vieții lui sufletești.

Vom reclama în lumea dreptății universale de azi, vom reclama mănăstirile, cari au fost înființate de străbunii noștri, și le vom reclama spre a le pune în serviciul poporului nostru.

Avem și azi pendente procesele de despărțire în cele materiale ale bisericilor dintre sârbi. Avem pendente la judecătoriile ungurești procese pentru mănăstiri cari represintă ca avere milioane, și cari din cauza împrejurărilor maștere au trecut cu vremea și sunt și azi în posesiunea sârbilor. Avem biserici curat românești, zidite de părinții noștri, inzestrate cu averi de moșii și de strămoșii noștri, avem asemenea biserici pe cari judecătoria lumească de atunci le-a dat în mâna sârbilor. Avem biserici în centrul românismului nostru în Brașov, unde n'au fost sârbi, unde nu sunt sârbi, unde o mână de greci acum cu totul dispăruți au fost scoși prin judecătoria lumească ungurească de sub jurisdicțiunea bisericeii noastre românești, și puși sub jurisdicțiunea bisericeii sârbești din Ungaria.

Nedreptățile acestea se vor sana, vom ajunge din nou în posesiunea mănăstirilor, în cea a bisericilor noastre, pe cari le vom acomoda nevoilor din zilele noastre.

Și așa vom da din nou chestia acțiunii lor culturale, umanitare, o instituțiune bisericească, care totdeauna a fost fală, a fost podoaba bisericeii, și care are frumoasa menire de a sta totdeauna în serviciul bisericeii la atingerea scopurilor ei sublimе.

Mănăstirile noastre nu vor fi privite cu ochii laicilor, ca și până acum, de locuri, unde să se adăpostească oamenii cari fug de lucru, fug de muncă, fug de controlul societății spre a se da lenevirii.

Mănăstirile se vor organiza, se vor întocmi potrivit trebuințelor din zilele noastre, ele vor servi scopuri de uma-

nitare, scopuri de caritate, scopuri culturale-bisericești. Li se va da vaza, splendoarea de odinioară, și se vor pune în scopurile originale, pentru cari au fost ele înființate.

Preoțimea și partidul țărănesc

Orientările noi politice, între care ocupă locul de frunte partidul țărănesc, trebuie să deschidă ochii preoțimii și să o cheme la o nouă viață, la-viața mare socială, de unde ea a fost sistematic înlăturată. În deosebi partidul țărănesc, care chiamă la viața politică sinceră și cinstită pe muncitorii ogoarelor noastre, pe țărani noștri, se adresează nouă conducătorilor firești ai satelor, preoți și învățători, să-i conducem spre limanul mântuirii. Natural deci că partidul țărănesc ne pune și nouă preoțimei această grea și frumoasă problemă. Descătușați Biserica sfântă a neamului nostru de drojdia politicianismului ce s'a furisat în ea; și faceți ca fluviul acela de viață creștină care a circulat de 19 veacuri în inima omenirii și a produs atâtea roade, și căruia războiul actual i a dat o notă mai realistă, punând în valoare civilizația creștină, forța morală a dreptului, contra forței materiale a pumnului, să nu stagneze, ci să producă roade și în inima poporului nostru, așa de simțitoare în chestiunea religioasă.

Mulți dintre frații preoți cari pășesc alături cu politicianismul vechiu de toate nuanțele, cred că ar putea aduce și pe această cale roade Bisericii lui Hristos.

Vor fi mulți cari cred încă, că prin tendințele și atențiunea ce acești politicieni, au dat-o de câțva timp Bisericii și slujitorilor ei, vor fi în stare să dea o adevărată directivă în Biserica lui Hristos! Adevărul însă e cu totul altul.

Acești politicieni au simțit duhul religios al Ardealului și Bucovinei, ba chiar duhul Basarabiei. Au văzut prestigiul Bisericii și clerului acestor provincii, s'au convins de rolul mare, moral-social și național ce Biserica acestor provincii l-a jucat în viața neamului nostru. Au observat în sfârșit că problema religioasă, după război, e privită de chiar oamenii adevărați de știință cu alți ochi și că Hristos și a câștigat în inima popoarelor mari și culte alte Europei un loc de mare cinste și au priceput că e o mare prăpastie între felul cum au considerat și înglobat Biserica la carul statului român. Spăimântându-se de aceasta, caută să cârpească în grabă golurile Bisericii ca cei ce vor veni în viitor, să nu prea vadă metehmele cu care ei au dăruit-o.

Nu cunosc însă învățătura Domnului. «*Nimeni, tăind petec dela vestmânt nou, nu l pune la vestmânt vechiu căci dacă-l pune, și pe cel nou îl va rupe și celui vechiu se va potrivi; și nimeni nu pune vin nou în bordufuri vechi, iar*

dacă pune vinul nou va sparge bordufurile». Nu cunosc această învățătură și de aceia orice încercare ar face în privința Bisericii, va fi zadarnică.

Partidul țărănesc, plămădit din realitățile vremii actuale fără metehnele trecutului, știe că ceia ce a format consistența sufletului țărănimei, ceia ce i-a dat disciplina sufletească a țaranului român, flămând, necăjit și lipsit de toate, a fost legea creștină; ea a dat tărie acestui neam de plugari, să reziste prin atâtea nenorociri ale vieții; și a dat acea tendință idealistă sufletului ca să se sacrifice necondiționat pentru țaria țării.

Și de aceia își pune în fruntea programului său social, că dorește o democrație sinceră creștină.

Partidul țărănesc, dacă nu dorește sectarism religios, ține însă ca ogorul său să fie semănat cu virtuțile creștine, cu sămânța jertfei pentru binele obștesc și a dreptului pentru cei slabi și nevoiași ai vieții, ca și cei mari și puternici. De aceia, acest partid ne amintește și nouă preoților în deosebi, cuvintele Mântuitorului, atât de puternice, ca să deștepte pe oricine din toropeală: «*Cine are urechi de auzit să audă*».

«**ȚARA NOUĂ**».

V. A. N.

preot de sat în Muscel.

† Protopopul Ioan Popovicu

O telegramă sosită la adresa Consistorului arhidiecezan a adus vestea tristă despre încetarea din viață a protopresbiterului tractului Gioagiului Ioan Popovici, care s'a întâmplat Mercuri în 25 Septembrie a. c. în spitalul din Sebeșul-săsesc.

Cu răposatul în Domnul trece la cele vecinice un bărbat devotat din tinerețele sale bisericești și școlare, un bărbat sbuciumat de soarte, care însă față cu Biserica și cu neamul său și a făcut cu scumpătate datorința.

Ca fiu al preotului nostru din Brașov repozatul după absolvirea gimnasiului cu examen de maturitate, a intrat la cursul teologic în seminariul nostru arhidiecezan din Sibiu; după absolvirea cursului teologic s'a aplicat ca învățător la școala noastră din Sebeș, de aici trece ca învățătoriu la școala elementară de fete a Reuniunii femeilor române din Sibiu, face apoi esamenele pentru școlarele civile, și intră ca profesor la școala civilă de fete

a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

De aici trece apoi ca protopop al tractului Gioagiului, în care calitate l'a apucat moartea nemiloasă, luându-l din mijlocul unei familii numeroase, al căreia scut era numai el, el era tata, el era mama.

Răposatul s'a distins ca autor de cărți didactice și ca întocmitor de calendare.

Dumnezeu să-l odihnească în latrea celor drepti.

Refacerea!

Iarna se apropie. — R. R. R. nu face nimic. — Locuințele țărănilor adevărate sicrie. — Trebuie să se ia urgente măsuri.

OITUZ. — După 6 ani mă gădesc iarăși pe frumoasa vale a Oituzului.

Ce am văzut astăzi aci, și ce a rămas de pe urma groaznicului războiu nu se poate descrie. Te înspăimântă privind dezastrul.

Toate satele, Grozești, Ferestrău, Hârja și Poiana Sărată au fost rase de pe fața pământului. Fabricile de mobilă, de parchete, var, ciment, fabricile de cherestea, morile, precum și frumosul castel al proprietății au fost complet distruse.

Intrând în pădure, te cuprinde jalea. A fost distrusă aproape în întregime prin tăere și de bombardament.

La fiecare pas întâlnești cimiterie cu sute și mii de morminte.

Sunt cimitirile germane, ungurești, rusești și prin locuri izolate mormintele eroilor noștri lăsate în părăsire, negrijite de nimeni. Din unele morminte scormonite de fiare sălbatice osemintele eroilor sunt împrăștiat prin pădure.

Numeroase proiectile neexplodate încă se întâlnesc pretutindeni.

În vreme ce la centrul țării se schimbă guverne, se fac planuri mari, se duc lupte politice înverșunate în vederea alegerilor, aci, departe, într'un colțisor izolat al Moldovei, ca niște furnici harnice se mișcă de dimineața până noaptea târziu bieții locuitori năcăjiți, pentru a-și aduna hrana necesară și a-și îngheba adăposturile de iarnă, pe ruinele războiului. Iarna trecută au dormit sub cerul liber și au avut de îndurat consecințele.

Unii s'au ales cu infirmități, alții au murit.

Ce au făcut, de un an de zile, guvernânții noștri pentru a veni în ajutorul acestor locuitori se poate rezuma în câteva cuvinte.

S'au întocmit decrete legi, prin care se promitea totul: s'au deschis credite cu care un naiv ar fi crezut că se vor construi palate. S'au

FOIȘOARA

Banatul se cuvine României

De Frank Simonds

Ziarul «America» care apare la Cleveland, Statele-Unite, publică următorul articol datorit dlui Frank Simonds:

Noua criză în răsăritul apropiat care a luat naștere din disputele între România și Serbia din cauza Bănatului, dă un exemplu admirabil și precis despre obstacolele Ligei Națiunilor, fapt atât de puțin cunoscut în America, și de o importanță atât de profundă pentru Europa.

Vorbind pe scurt, faptele asupra Bănatului sunt următoarele: Aceasta este o veche provincie a Ungariei, situată între râurile Murăș, Tisa și Dunăre. Are o suprafață de 10,000 mile pătrate — ca să zic așa, are o suprafață ca Rhode Island și Masachusatts combinate, și o populație de un milion și jumătate, între națiunile ce locuiesc acolo sunt Români, Unguri, Germani și Sârbi, ca să numesc numai cele patru rase mai importante. Nici o rasă singuratică nu are majoritatea, cu toate că Românii întrec ca număr pe toate celelalte grupuri.

Acest ținut este pretins de Ungaria pe baza că de o mie de ani a fost stăpânit de ea, împreună cu faptul că locuiește în acel loc o mică minoritate de unguri. Este cerut în întregime de România, pentru că ei constituiesc cel mai numeros grup etnic, și pentru că i s'a promis prin tratatul secret încheiat de o parte de Anglia, Franța, Italia și Rusia; acest tratat a atras pe România în război. Colțul sud-vestic din Banat este cerut de Sârbia pe motivul nedisputat că în județul Torontal, Sârbii compun majoritatea.

La Paris cerința ungarilor a fost respinsă, României i s'a dat trei părți din Banat, iar Sârbiei județul Torontal, care este între unghiul dintre Dunăre și Tisa, care este în fața capitalei Sârbiei. Contra decizei din Paris, atât Românii, cât și Ungurii au protestat.

Acum este esențial ca să știm preferențele României, care au fost reprezentate în America ca nerezonabile și nedrepte.

România a intrat în război după ce i s'a făcut o promisiune specifică de către aliați. Ea a fost învinsă, fiind trădată de către Rusia a fost silită a face o pace separată, însă guvernul Român susține că această pace fiind forțată, iar mai târziu respinsă, nu distruge validitatea obligațiilor făcute de către aliați. România arată cu dreptate că motivele economice și geografice

îi dă dreptul de a pretinde întreg Bănatul. Din punct de vedere economic, a lua din Banat partea de sud-vest, este ca și când ai pune în mâini străine sistemul liniilor ferate și a tuturor drumurilor ce iese spre răsărit din districtul muntos, deci această parte a Bănatului este esențială pentru comerțul României. Din punct de vedere geografic, se argumentează că râurile care încunjură Bănatul formează o frontieră naturală, înlăturând prin aceasta posibilitățile unor certe în viitor, și aceste frontiere sunt desemnate de natură a despărți națiunile una de alta.

Ceeace este de o importanță egală e faptul că Italia deschis și Franța tacit supoartă cerințele României. Italia este mișcată de faptul că și ei au dispută cu Jugo-Slavii asupra orașului Fiume și coasta Dalmației. Franța de partea ei deoparte luptă ca să ajute Sârbiei în disputa cu Italia asupra orașului Fiume, simpatizează cu România nu numai din faptul că armata Română a fost reorganizată de ofițeri francezi, ci și din faptul că România a devenit un factor considerabil în balanța puterilor din Europa, și Franța nu vrea să rizice a arunca România în brațele Germaniei numai pentru a aplica doctrina autodeterminării în Banat.

Sârbii au ocupat districtul Torontalului după deciziunea dela Paris. Ei au anunțat că sunt gata

numit comisiuni și s'au organizat servicii tehnice pentru refacere, dar nu s'a făcut nici o casă. S'au împărțit locuitorilor 5 la sută din despăgubirile de război. Dar cu aceste sume între 500—1000 lei de fiecare, ce putea să-și construiască un locuitor?

Și-au procurat bieții oameni în limita acestor sume, materiale și și-au construit singuri adăposturi.

În ce condițiuni s'au făcut aceste adăposturi? Sunt ele sănătoase? Poate trăi un țăran cu familia lui compusă din 7—8 persoane?

De sigur că nu.

Dacă-și vor da osteneală domniidela Centru, măcar acum în preajma alegerilor să se urce în automobile și să viziteze adăposturile din satele situate în regiunea Oituzului, se vor convinge că nu exagerăm, că aceste adăposturi sunt adevărate sicrie.

În adevăr trecând pe șoseaua ce duce la Oituz ești isbit la prima vedere, de un fel de locuințe în formă de casă, cu ușă și fereastră, curate pe dinafară și bine îngrijite.

Dar dimensiunile acestor locuințe sunt următoarele: 2 m. jum. lungime, 2 m. lățime și 2 m. înălțime, o ușă de scânduri și o fereastră, în care este pus un sac sau tot scânduri.

Spațiul ce ocupă fiecare în locuința aceasta, cred că e mai mic de cât locul ce se cuvine fiecărui muritor în sicriu, când trece în viața vecinică.

Dar aceasta este locuința săracului, care a putut munci să-și facă adăpostul.

Veți întâlni însă în mijlocul unui sat, Grozești, pe marginea șoselei, sub un adăpost de tablă, un biet locuitor bolnav, care a dormit și iarna trecut și toată vara în acest bordeiu.

El nu poate munci, căci a fost amestecat cu pământul de niște proiectile, iar unicul fiu, care ar putea să-l ajute s'a dus să-și facă datoria și contra liftei ungurești.

Proprietara moșiei Grozești i-a oferit materialul să-și facă adăpostul, el refuză căci n'are cine să i-l construiască.

În aceeași situație se găsesc și orfanii și văduvele de război.

Onorata comisiune a reconstituirea regiunilor dăunate de război (R. R. R.) a luat luna trecută grabnice măsuri pentru a face adăposturi mai convenabile celor 150 familii sărace din Grozești.

S'au dat ordine, s'au chemat oamenii la sfat, s'au făcut măsurători, dar nu s'a dat ceea ce era necesar: lucrători și bani. Vremea se strică, ploile de toamnă încep, după ele vine zăpada... sunt semne că și anul acesta oamenii vor dormi tot sub cerul liber.

ca să apere acest ținut și au respins propunerea cu compromisul prin care România ar fi cedat o oarecare parte de ținut Bulgariei în Dobrogea, și a face pe Bulgaria ca să recompenseze pe Sârbi la Vidin. Rezultatul deciziei Sârbilor a rezultat în ridicarea pretențiilor din partea României asupra districtului la sud de Dunăre (Valea Timocului) în apropiere de Porțile de fier, unde populația română este în o majoritate covârșitoare. Dacă principiul auto-determinării e să fie aplicat contra Românilor în Banat, Bucureștiul cere ca să fie egal aplicat și în beneficiul României la sud de Dunăre.

Înainte de a pleca din Paris mi s'a spus de către prietenii mei Români că în scurt timp armata Română va fi trimisă în Banat și că sub nici o condiție România nu va consimți la împărțirea acestui ținut. În aparență aceasta e ce se va întâmpla. Prin ocuparea Budapestei România s'a scăpat de problema ungurească.

Atât cât privește conferința dela Paris România știe că este suportată de Italia, iar Franța sub nici o circumstanță nu se va învoi ca să trimită trupe contra ei, și sunt egal încredințați că nici Statele Unite ori Anglia nu este gata a trimite o sută de mii de soldați în ținuturile Dunărene ca să lupte a aduce la îndeplinire decizia conferinței dela Paris.

Poate actualul guvern compus din militari, cari cunosc mai bine cui datorim victoriile dela Oituz și Mărășești, vor da ordine, ca chiar înainte de alegeri adăposturile locuitorilor din regiunea Oituzului să fie construite.

Dar îmi voi mai permite să reviu.

„Viitorul“.

† Bălașa St. Blebea

Eri în 12 Octombrie, a încetat din viață doamna *Bălașa St. Blebea*, în etate de 90 de ani, venerabila presidentă a Reuniunii femeilor române pentru sprijinirea văduvelor sărace.

Mama dânsi, *Ecaterina Nichifor* născută *Crefoiu* era nepoată de soră a căpitanului *Ilie Birt*, vestitul fruntaș din Șcheul nostru, care a jucat un însemnat rol, pe vremuri, în luptele noastre cu magistratul sășesc al Brașovului. Avea trecere acest căpitan, după cum se știe din arhiva bisericii Sf. Nicolae și din istoria Brașovului, chiar și la curtea din Viena. Strada Căpitanului și Crucea Căpitanului, zidită la 1762 în fața caselor sale de unde se încep Tocilele ne amintesc numele *Ilie Birt*.

Nu descendența dela harnicul căpitan ne face să scriem aceste rânduri, ci faptele venerabilei doamne *Bălașa Blebea*.

Cocoana *Bălașa*, cum era cunoscută peste tot, era membră activă la toate reuniunile românești din loc. Le sprijinea cu vorbe înțelepte, cu sfatul și cu fapte frumoase. La orice colectă de binefacere și națională contribuia din convingere și cu plăcere. Până mai deunăzi cetia regulat *Gazeta Transilvaniei*, pe care o avea abonată din vechime. A sprijinit cu contribuiri regulate la masa studenților, a făcut o fundațiune, care-i poartă numele, la liceul nostru, pentru elevii distinși în muzică, a donat la zidirea bisericii din cetate suma de cinci mii de lei și peste tot s'a distins ca o femeie de inimă și milostivă. A ajutat multe familii scăpătate, — familii bune, — și cu deosebire mulți școlari săraci au fost ajutați în taină cu îmbrăcăminte, cu bani dându-le de mâncare și pe mulți i-a ținut în cvartir, provăzându-i cu cărți și cu masa întreagă.

A fost o femeie harnică, econoamă, evlavioasă, cinstită și milostivă.

Fie-i țărâna ușoară și în veci amintirea binecuvântată.

Aviz

În timpul din urmă s'au ivit în circulație bancnote de coroane provăzute cu stampile false.

Falsificatele sunt toate nereșite și se pot recunoaște la prima vedere după *cioplitura pri-*

Noi avem, atunci, imediat un exemplu clar despre pericolul imediat dacă unul dintre cele patru sprezece puncte este aplicat cu neîndurare. Dacă s'ar fi dat Torontalul României e posibil că un oarecare timp Sârbia ar fi fost supărată însă având ceartă cu Italia, această supărare nu ar fi dus la un conflict.

A da Sârbiei ceva pe care ea nu-l poate apăra și prin aceasta a atrage ostilitatea unui stat care întotdeauna va fi puternic, a probă a fi o generozitate dubioasă. Și poate probă că este cel mai fatal cadou făcut în istorie, pentru că acum Serbia se află în ceartă cu toți vecinii ei.

Mai mult, noi vedem apariția unei mari puteri, și anume Italia, care se folosește de complicațiile din Balcani cum Rusia și Austria au întrebuintat statele Balcanice în anii din nainte de război. Teoria că la Paris se poate rezolva chestia ca aceia cu Banatul, credința că principiul exprimat în cele patru sprezece puncte și în Liga Națiunilor vor guvernă, este greșit și este foarte posibil că vom vedea un conflict militar încă odată izbucnind în Balcani în consecvență în urma deciziei dela Paris în chestia Banatului.

milivă a literelor și a mărcii țării. În special este bătătoare la ochi stângăcia, cu care s'a imitat marca țării, (emblema) din mijlocul stampilei, lipsind multe amănunte de pe falsificate.

Se atrage atențiunea publicului asupra adevăratelor stampile, cari au textul turnat în o literă caracteristică uniformă și neimitabilă apoi asupra fineței, cu care e turnată marca țării pe adevăratele stampile. Cine a observat cu atențiune câteva stampile veritabile, ușor poate recunoaște falsificatele.

Falsificatele nu vor putea beneficia de protecția statului român la rambursare.

Se provoacă deci publicul să observe stampilele și în caz de îndoială, nu numai să refuze falsificatele, ci imediat să anunțe cazul descoperit la cea mai de aproape autoritate, care va lua proces verbal și va pune în curs urmărirea falsificatorilor pentru această crimă.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor.

Știrile zilei

Pro memoria. La înmormântarea fericitului preot *Victor Ciura* din Cristești — Gloagiul de sus, s'a colectat în lunie c.: 1230 cor. dela prietini și rudeni în loc de cunună pe sicriu. Suma s'a depus la Veneratul Consistor Arhidiecezan din Sibiu, în amintirea adormitului, cu menirea de a se ajutură la timpul său *școlari sârmani* din acea comună la a cărei școală a funcționat și ca învățător 25 de ani!

Postal. Direcțiunea generală a postelor din București comunică, că cu ziua de 16 Octombrie se va lua circulațiunea de epistole cu Polonia.

Se pot trimite cărți poștale, mustre de mărfuri, hârtii de afaceri și imprimare.

Cluj, la 15 Octombrie 1919.

Dar. Dna *Bălașa G. Vătășan* și prof. *I. C. Panțu* au contribuit pentru masa studenților — «la fundațiunea prof. *G. Vătășan*» — suma de 200 cor., în amintirea iubitei lor răposate *Bălașa St. Blebea*.

Se exprimă mulțămiri din partea Direcțiunii liceului.

Reuniunea femeilor române din Brașov și Săcele, pentru sprijinirea văduvelor sărace aduce la cunoștință, că vrednica ei presidentă *Bălașa St. Blebea* a încetat din viață și invită pe toate membrele reuniunii să participe la înmormântare, care va avea loc Marți în 14 Octombrie în cimitirul capelei române din Groaveri. Cortegiul funebru va porni la orele 3 după prânz, din strada Neagră Nr. 21. *Comitetul Reuniunii.*

«Liferarea de arme la poliție». În baza ordinului Nr. 15394 a Resortului Siguranței publice să comunică, din partea poliției de stat ca toți locuitorii orașului Sibiu cari posed permise speciale de a purta armă sunt datori a-și preda permisele la Poliția de Stat și anume în 20 și 21 l. c., spre a fi transpuse prin Resort. sig. publ. Comand. Zonei de supraveghere.

Acei cari au intențiunea a-și procura arme sunt invitați a înainta petițiile referitoare asemenea la Poliția de Stat.

Să notează că nu se acordă permise pentru arme de foc.

Ar fi potrivit dacă președintele fiecărei reuniuni de vânat ar strânge permisele membrilor săi, și a ni-le trimite pe lângă un concept care conține:

a) Numele și pronumele celui care a fost autorizat a purta arma.

b) Motivul pentru care a cerut aceasta autorizare.

c) Dacă aceste motive mai perzistă și astăzi.

d) Cine i'a eliberat permisul și la ce dată.

În ajutorul fiitorilor meseriași din fostul Regat. Doamnele *Elena Traian Chissim n. Anastasescu* (Roșorii de vede) și *Amelia Popescu n. Chissin* (Slatina), au binevoit a dăruți câte 40, sau în total 80 cor. la Legatul surorile de preste munți pentru ajutorarea copiilor săraci din fostul Regat aplicați la meserii în Sibiu. Starea legatului cor. 586 05. Pentru darul generos exprimă sincere mulțămiri, pentru comitetul Reuniunii meseriașilor sibieni: *Vic. Tordășianu*, prezident, *Ștefan Duca*, notar.

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățărești dela școlile confesionale din comunele mai jos înseminate protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

1. **Peleş**, cu salariu de 600 coroane din repartiție, cvartir și grădina în natură și 2 stângini de lemne.

2. **Ponorel**, cu salariu de 1200 coroane din repartiție, cvartir și grădina în natură.

3. **Vidra de jos**, cu salariu de 1000 coroane din repartiție, cvartir și grădina în natură.

Intregirea de salariu pentru toate posturile e asigurată dela stat.

Învățătorii aleși sunt datori a conduce copiii în Duminică și sărbători la biserică, a cânta cu ei la sf. liturghie și a prevedea instrucțiunea și'n școala de repetiție.

Cererile să se înainteze subsemnatului oficiu în termenul arătat și să se prezinte în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Câmpeni, la 22 Septembrie 1919.

Oficiul protopresbiterat român ortodox al Câmpenilor.

Petru Popovici
protopresbiter adm.

(327) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr. or. din Armeni, protopresbiteratul Mercurei se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele sunt:

1. Salariul legal anume: Dela comuna bisericăscă Cor. 600 restul e votat din partea statului.

2. Relut de cvartir (dela biserică.)

3. Relut de grădină (dela biserică.)

Dela învățător, pe lângă instruirea elevilor de toate zilele și de repetiție, să cere ca să conducă corul bisericesc în Duminică și sărbători în biserică.

Concurenții sunt îndatorați a se prezenta în comună pentru a se face cunoscuți poporului.

Cererile de concurs provăzute cu toate documentele prescrise se vor înainta oficiului protopresbiterat gr. or. în Mercurea în termenul deschis.

Armeni, la 8 Septembrie 1919.

Vasile Spătar,
preș.

Moise Opreș,
notar.

Văzut: **Avr. S. Pecurariu**
prot.

Nr. 592/919

(328) 1—3

Concurs

Pentru întregirea a două posturi de învățători dela școala confesională gr. or. română din Avrig, protopresbiteratul gr. or. al Avrigului, se publică concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele împreunate cu acestea posturi de învățători sunt cele prescrise de lege și anume câte 600 coroane anual din casa bisericești iară restul precum și toate adăusele din ajutorul dela stat.

Relut de cvartir câte 240 coroane anual.

Relut pentru grădină 20 coroane.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi de învățători să-și subștearnă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrigului în Avrig (poșta Avrig județul Sibiu) până la termenul susindicat având cei aleși pe lângă școala de toate zilele și de repetiție să instrueze și conducă elevii de școală la biserică și să cânte cu ei la sfânta liturghie, ear cei ce vor fi în stare a forma și conduce un cor vor primi pentru această remunerațiune deosebită; să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică, spre a face cunoștință cu poporul și poziția comunei.

Avrig, 20 Septembrie, 1919.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Avrigului în conștelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Cădea,
protopop.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător și cantor la școala noastră confesională din filia **Netuș**, protopopiatul Sighișoara, se publică concurs de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 100 cor. dela popor, iar restul tot dela stat votat deja.

Locuință în natură sau relutul prescris. Relut de grădină 20 cor. Din lemnele sa'e de 2 stângini va încălzi și sala de învățământ, nefiind computeate în salariu.

Alesul, pe lângă prevederea învățământului școlar la ambele coruri va avea a-și conduce străna de cântar și cu elevii a cânta liturghia și eventualele servicii divine. La înmormântări va avea a cânta răspunsurile funebreale.

Cei capabili de a forma cursuri vor fi separat remunerați.

Concurentul va avea a se prezenta la biserică a cânta dovedindu-și dexteritatea de cânt și tipic.

Cererile concursuale provăzute cu documentele prescrise are să și-le înainteze oficiului protopopesc în Sighișoara.

Netuș la 29 August v. 1919.

Andrei Moldovan,
preot-președinte.

Ioan Marcu,
epitrop I.

Văzut: **Dimitrie Moldovan**
protopop.

(309) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională din **Hendorf**, protopopiatul Sighișoara în sensul ordinului consistorial din 8/27 August a. c. Nr. 5927 Școl. se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 600 cor. repartiție dela popor, restul dela stat votat deja.

Locuință în edificiul școlii constatătoare din o odaie. Relut de grădină 20 cor. Lemne 2 stângini computeați în salariu cu 120 cor. Alesul pe lângă prevederea învățământului școlar la ambele cursuri mai are a conduce elevii la biserică având în Duminică și sărbători și zile liturgice a cânta Utrenia, Liturgia și alte servicii divine. La înmormântări va avea a cânta răspunsurile funebreale.

Cei capabili de a forma și a conduce corul tinerimii vor fi preferiți și remunerați. Concurentul înainte de alegere are a se prezenta înaintea poporului în biserică a cânta, dovedindu-și dexteritatea în cânt și în tipic.

Cererile de concurs provăzute cu documentele prescrise are să și le astearnă oficiului protopopesc din Sighișoara.

Hendorf la 2/15 Septembrie 1919.

Din ședința comitetului parohial.

Andrei Moldovan
par. preș. com. parohial.

Nicolae Hantău
epitrop I, notar.

Văzut: **Dimitrie Moldovan**
protopop.

Nr. 490/1919.

(312) 2—3

Concurs

Public concurs cu termen de 15 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român“ pentru întregirea postului învățătoresc vacant dela școala primară conf. gr. or. română din **Rogoz**, protopresbiteratul Cetății-de-piatră.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salariul legal și anume: 200 coroane dela comuna bisericăscă din repartiție pe popor, iar restul — votat deja — dela stat.

2. Locuință corespunzătoare în natură.

3. Relut de grădină de cor. 20

Reflectanții să-și înainteze petițiile de concurs cu documentele recerute subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul indicat și să se prezinte și în comună, ca concurenți.

Lăpușul-unguresc, la 10 Sept. 1919.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. român al tractului „Cetatea de baltă“ în conștelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu
protopop.

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător dela școala primară ort. rom. din **Cacova**, protopresbiteratul Sebeșului, să publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Salariu Cor. 400 dela comuna bisericăscă, restul întregire dela stat.

Relut de cvartir și grădină.

Cererile instruite cu observarea normelor în vigoare sunt a să înainta în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Sebeșul s. s., în 16/29 Septembrie 1919.

Oficiul protopresbiterat în conștelegere cu comitetul parohial.

Sergiu Medean,
protopop.

Nr. 392/199 prot.

(287) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr. ort. română din **Ruja**, protopresbiteratul Agnita, să publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu prin repartiție dela popor 540 cor. 40 fil.

2. Dare după cele 5%. 59 cor. 60 fil.

3. Ajutor dela stat 540 cor. la Nr. Ministerial 186, 646 Minist. Cultelor.

4. 5 (cinci) stângini lemne de foc, socotite de stat în 60 cor., pe cari învățătorul are să și-le facă în pădurea comunală și să și-le aducă acasă pe speșele sale.

5. Cvartir în natură și grădină de un sfert de jugăr.

Leafa se solvește anticipative lunar.

Făț de această leafă, învățătorul e dator a servi întru toate cerințele prescrise de legile noastre bisericești, a ține școala cu adulții și a cânta cu elevii în biserică, în Duminică și sărbători la Sfta Liturghie.

Doritorii de a ocupa acest post să-și astearnă rugățile ajustate cu documentele cerute de lege oficiului protopresbiterat în Agnita până la termenul sus indicat, și să se prezinte în vre-o

Duminică sau sărbătoare în biserică spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Agnita, în 8 Sept. (26 Aug.) 1919.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean,
protopop.

Nr. 235/919

(285) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Nădăștia**, din protopopiatul Geoagiului se publică a treia oară concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.“

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru dotațiunea dela stat.

Cererile de concurs provăzute cu documentele prescrise se vor înainta în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopopesc, iar candidații — cu prealabila învoire a subsemnatului — se vor prezenta în comună la biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Geoagiul, 6 Septembrie 1919.

Oficiul protopresbiterat al tractului Geoagiul în conștelegere cu oficiul parohial concernent.

Ioan Popovici,
protopop.

Doi băieți

cu școală românească și deplin sănătoși se primesc imediat ca elevi în
Tipografia arhidiecezană din Sibiu.